
Teemu Vauhkonen & Antti Latvala

Ohjaamon jälkeen – tutkimus Ohjaamon asiakkaina olleiden nuorten siirtymistä ja toimeentulotuen saannista

Tiivistelmä

Tutkimuksessamme tarkastelimme rekisteriaineiston avulla Ohjaamo-asiainninyhteyttä nuorten työssäoloon, opiskeluun, palkkatuettuun työhön osallistumiseen sekä toimeentulotuen asiakkuuteen 0–3 vuoden aikavälillä. Vertasimme Ohjaamossa TE-asiakkaina asioineita nuoria tavanomaisessa TE-palveluprosessissa asioineisiin nuoriin. Tutkimusaineistona käytimme hallinnollisista rekistereistä koottua pitkittäisaineistoa (n =14 141) ja menetelmänä lineaarista todennäköisyysmallinnusta. Verrokkiryhmä muodostettiin niistä nuorista, joiden asuinkunnassa ei ollut Ohjaamo. Ohjaamoissa TE-asiakkaina olleet nuoret päätyivät seurantajakson ensimmäisten vuosien aikana opiskelemaan ja palkkatuettuun työhön todennäköisemmin kuin tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olleet nuoret. Seuranta-ajan lopulla ryhmien välillä ei kuitenkaan enää ollut eroa opiskelun todennäköisyydessä. Avoimilla työmarkkinoilla työskentely oli Ohjaamossa asiakkaina olleilla nuorilla epätodennäköisempää kuin vertailuryhmän nuorilla seuranta-ajan alkupuolella, mutta seuranta-ajan lopulla ryhmien välillä ei enää ollut eroa avoimilla työmarkkinoilla työssä olon todennäköisyydessä. Sen lisäksi, että Ohjaamossa asiakkaina asioineet nuoret päätyivät seuranta-aikana todennäköisemmin opiskelemaan kuin tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olleet nuoret, heillä oli pienempi todennäköisyys jäädä toimeentulotuen asiakkaaksi seuranta-ajan loppuun mennessä. Tämä viittaa siihen, että tavanomaisessa palveluprosessissa TE-asiakkaina olevat nuoret putoavat ja jäävät todennäköisemmin toimeentulotuen varaan kuin Ohjaamossa, jossa nuorille tarjotaan laaja-alaista moniammatillista tukea.

Avainsanat: Ohjaamo, NEET-nuoret, siirtymät

Johdanto

Ohjaamot ovat vuodesta 2015 alkaen eri paikkakunnille perustettuja, alle 30-vuotiaille nuorille tarkoitettuja monialaisia palvelupisteitä. Ohjaamossa pyritään kohtaamaan nuoret kokonaisvaltaisesti ja ohjaamaan heitä palvelupoluille, tutkintoon johtavaan koulutukseen ja kohti työelämää. (Kettunen & Felt 2020; Savolainen ym. 2015, 52–53). Palvelupolut voivat sisältää sekä työllistymistä edistäviä että psykososiaalisia palveluita (ks. Kautto ym. 2021). Ohjaamo-toiminta on tarkoitus vakiinnuttaa osana TE2024-uudistusta.

Ohjaamot perustettiin tukemaan Nuorisotakuun toteutumista (Savolainen ym. 2015), mutta taustalla vaikuttivat myös EU:n nuorisopoliittinen strategia ja kansallinen elinikäisen oppimisen strategia (Toni & Vuorinen 2020). Nuorisotakuu on EU-maiden keino torjua nuorisotyöttömyyttä, ja sen avulla pyritään varmistamaan, että kaikille alle 30-vuotiaille nuorille tarjotaan työtä, jatkokoulutuspaikkaa, oppisopimuskoulutusta tai harjoittelupaikkaa (ks. Hämäläinen ym. 2014). Suomessa tavoitteeksi on lisäksi määritelty nuorten toimeentulotuen asiakkuuden vähentäminen (Savolainen ym. 2015). Nuorisotakuun kohderyhmänä ovat erityisesti NEET-nuoret (*not in employment, education or training*) eli työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret. Nuorisotakuussa korostuu NEET-nuorten integroituminen työmarkkinoille aktiivitoimenpiteiden kautta (ks. Lahusen ym. 2013), mutta se ei tarjoa yhdenmukaista politiikkamallia, vaan eri maissa on otettu käyttöön erilaisia keinoja nuorten tukemiseksi (Tosun ym. 2017).

Ohjaamo on yhtäältä yksi aktiivipolitiikan väline, mutta siihen liittyy ristiriitaisiakin intressejä, ja se mielletään myös nuorisotyöhön rinnastettavaksi nuorisopalveluksi. Nuorten auttaminen ja tukeminen heidän omissa tarpeissaan asemoituukin Ohjaamoissa vahvasti nuorisotyön eetokseen (Määttä & Virta 2020), joka halutaan pitää erillään nuorten aktivoinnista. Aktivointiin sisältyvä vallankäyttö ja jotkut sen mahdolliset seuraukset – kuten joidenkin nuorten jättäytyminen työvoiman ulkopuolelle – motivoivat pesäeron tekemiseen (ks. Uusikangas & Hiilamo 2020).

Arvioimme tutkimuksessamme Ohjaamoita aktiivipolitiikan termein. Vaikka Ohjaamoilla pyritään vastaamaan monenlaisiin nuorten tarpeisiin – ja vaikka Ohjaamotoimintaan liittyy erilaisia intressejä – työnhaku ja opiskelun aloittaminen ovat nuorilla kuitenkin selvästi yleisimmät syyt asioida Ohjaamossa (ks. Kautto ym. 2021). Mittaamme Ohjaamossa asiointin yhteyttä NEET-nuorten kouluttautumiseen,

palkkatuettuun työhön sijoittamiseen, työllistymiseen ja toimeentulotuen asiakkuuteen. Vertaamme Ohjaamossa asioineita nuoria näiltä osin tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olleisiin NEET-nuoriin. Tutkimusaineistona käytimme hallinnollisista rekistereistä koottua pitkittäisaineistoa, johon on lisätty tunnisteet Ohjaamon TE-asiakkaina olleille nuorille.

NEET-nuoret ja toimeentulotuen asiakkuus

Työttömyysturvaan liittyvien velvollisuuksien vuoksi NEET-nuoren on haettava töitä ja otettava vastaan tarjottu työ, hakeuduttava opiskelemaan tai osallistuttava työllistymistä edistäviin palveluihin (ks. Hiilamo ym. 2017). Jos nuori ei täytä näitä aktiivisuusehtoja, hän voi menettää oikeuden ensisijaisiin etuuksiin (Aaltonen ym. 2015). Menetettyään oikeuden ensisijaiseen etuuteen nuori voi hakea toimeentulotukea (Kela 2022).

NEET-nuorilla on muita nuoria useammin psykososiaalisia ja mielenterveydelisiä haasteita (Bäckman & Nilsson 2016; Mc Daid ym. 2019). Myös ensisijaisiin etuuksiin liittyvien aktiivisuusehtojen täyttämättä jättämisen ja toimeentulotuen varassa olemisen taustalla on usein kasautunutta huono-osaisuutta (Hannikainen-Ingman ym. 2013; Vauhkonen ym. 2017a; 2017b) sekä erityisesti päihde- ja mielenterveysongelmia (Vaalavuo ym. 2020). Toimeentulotuen saantiin on havaittu liittyvän myös kannustinongelmia (Hiilamo ym. 2017; Raittila ym. 2018).

Nuorella voikin olla työhön siirtymiseen ja opiskelun aloittamiseen suoraan tähtäävään tukeen nähden ensisijaisempia tuen tarpeita, jotka voivat liittyä esimerkiksi mielenterveyteen tai elämänhallintaan. Palveluiden löytäminen ja hyödyntäminen sektoroituneessa palvelujärjestelmässä voi olla vaikeaa etenkin, jos arjesta selviytymistä vaikeuttavat psykososiaaliset ongelmat ja kasautuva huono-osaisuus (ks. Lehto ym. 2021).

Juuri yhteensovitetun palveluiden ja ohjauksen tarve sektoroituneessa palvelujärjestelmässä oli keskeisenä syynä Ohjaamojen perustamiseen (Määttä 2017). Ohjaamoissa työskentelee TE-asiiantuntijoiden lisäksi myös muiden alojen asiantuntijoita, kuten etsivä nuorisotyöntekijä tai muu nuorisotyöntekijä, sosiaalityöntekijä, ura- ja opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja ja Kelan työntekijä. Käytännön toteutuksissa asiantuntijavalikoima vaihtelee (ks. Kautto ym. 2021; Kettunen & Felt

2020). Nuorta tuetaan yksittäisten palveluiden sijaan tarvittaessa kokonaisvaltaisesti ja monialaisesti (ks. Lehto ym. 2021).

Eri alojen asiantuntijoiden kokoaminen yhteen on ollut luonteenomaista pohjoismaiselle palvelumallille (Haug ym. 2020), mutta useissa muissakin maissa on kehitetty monialaisia palvelumalleja, joissa saman katon alle sijoitetaan työnhaun ja uraohjauksen lisäksi muunkinlaista neuvontaa (OECD 2019). Moniammatillisten ja kunkin henkilökohtaisiin tarpeisiin räätälöityjen lähestymistapojen ajatellaan olevan tehokkaita sellaisten nuorten auttamisessa, joilla on monia ja monimutkaisia palveluntarpeita (Anvik & Wahldahl 2018). Monialaisia palvelupisteitä on perusteltu niiden tehokkuudella (Sampson & Reardon 1998), vaikkakaan monialaisen työn vaikuttavuudesta työllistymisen tai muiden tavoitteiden näkökulmasta ei ole tehty paljon arviointitutkimusta (Hiilamo ym. 2017).

Monialaisilla palveluilla on monia tavoitteita, joten niiden vaikutuksia voidaan arvioida useilla eri mittareilla. Vaikuttavuutta tulee kuitenkin arvioida mahdollisuuksien mukaan niillä ulottuvuuksilla, joita asiakkaan avun ja tuen tarve koskee. Sekä asiakastilastojen että palautekyselyjen mukaan yleisin syy tulla Ohjaamoon on työnhaku. Toiseksi yleisin syy ovat opiskeluun liittyvät kysymykset. (Kautto ym. 2021.) Työhön ja koulutukseen pääsyssä auttaminen on siis Ohjaamotoiminnassa keskeistä myös nuorten omien tarpeiden näkökulmasta.

Valtakarin ja tutkimusryhmän (2020) tekemä kuntatason rekisterianalyysi Ohjaamoista on ainoa lajissaan. Tulosten mukaan Ohjaamokunnissa nuorten NEET-asteen kehitys on ollut tilastollisesti merkitsevästi ei-Ohjaamokuntia myönteisempää Ohjaamotoiminnan käynnistämisen jälkeen. Yksilötasolla yleisille työmarkkinoille työllistymisessä ei havaittu merkitsevää eroa Ohjaamo-asiakkaiden ja muiden TE-asiakkaiden välillä työhaun alusta 200 päivään asti. Tämän jälkeen Ohjaamo-asiakkaat työllistyivät verrokkejaan paremmin.

Kluven ja tutkimusryhmän (2016) meta-analyysin tulosten mukaan nuorelle tarjottava moniammatillinen tuki parantaa työllistymistä. Tutkijoiden mukaan nuorten työllistymiseen tähtäävien toimien menestys riippuu osaksi siitä, kuinka hyvin ne vastaavat nuorten heterogeenisiin tuentarpeisiin. Heikoimmassa asemassa olevien nuorten arvioitiin hyötyvän monialaisesta tuesta eniten.

Edellä todetun pohjalta voisi olettaa, että Ohjaamosta monialaisena palveluna hyötyisivät eniten nimenomaan heikoimmassa asemassa olevat, esimerkiksi NEET-nuoret, joilta työnhakua, opiskelua tai työllistymistä edistäviin palveluihin osallis-

tumista edellyttävät aktiivisuusehdot ovat vaarassa jäädä täyttämättä ja joita uhkaa putoaminen toimeentulotuen varaan. Niinpä tutkimme Ohjaamoasiakkuuden yhteyttä työtä, opiskelua ja työllistymistä edistäviin palveluihin osallistumiseen sekä lisäksi toimeentulotuen asiakkuuteen.

Tutkimuskysymyksemme oli: Eroavatko Ohjaamossa TE-asiakkaana olleet nuoret tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olleista nuorista asiakkuuden jälkeisen työssäolon, opiskelun ja palkkatuettuun työhön sijoittamisen sekä toimeentulotuen asiakkuuden osalta?

Työssäolo ja opiskelu ovat tyypillisiä NEET-nuorille suunnattujen palveluiden tavoitteita, ja ne on kirjattu myös Ohjaamon tavoitteisiin. Niitä on käytetty myös mittareina NEET-nuorille suunnattujen palveluiden arviointitutkimuksessa (esim. Kirjavainen 2021; Vauhkonen & Hoikkala 2020a). Palkkatuettuun työhön sijoittaminen puolestaan valittiin vastemuuttujaksi työllistymistä edistävästä palveluista, koska se on lähimpänä avoimilla työmarkkinoilla työskentelyä. Yksityiselle sektorille palkkatuettuun työhön sijoitetuilla henkilöillä arvioidaan olevan hyvät mahdollisuudet myös työllistyä avoimille työmarkkinoille (Aho ym. 2018; Asplund ym. 2018). Yksityiselle ja julkiselle sektorille palkkatuettuun työhön sijoittamista emme kuitenkaan voi tässä tutkimuksessa eritellä.

Toimeentulotuen saaminen on harvinainen mittari palveluiden arvioinnissa. On havaittu, että kaikista toimeentulotukea saavista nuorista yli puolet on saanut työttömyysturvan estävän työvoimapolitiittisen lausunnon, joka kertoo ensisijaisiin ehtoihin sisältyvien aktiivisuusehtojen täyttämättä jättämisestä (Raittila ym. 2018). Toimeentulotukea saavista NEET-nuorista osuuden voidaan arvioida olevan vielä suurempi. Toimeentulotuen saaminen on kaiken ikäisillä yhteydessä paitsi tulo-köyhyyteen myös moniulotteiseen ja kasautuneeseen huono-osaisuuteen (Erola ym. 2017; Hannikainen-Ingman ym. 2013; Vauhkonen & Salasuo 2021).

Vastaamme tutkimuskysymykseen vertaamalla Ohjaamoasiakkaita edellä kuvattujen mittarien osalta tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olleisiin nuoriin 0–3 vuoden seuranta-aikana. Vertailuryhmän nuorilla tavanomaisessa TE-palveluprosessissa ei käytännössä ollut pääsyä Ohjaamon asiakkaiksi, koska otimme vertailuryhmään mukaan vain sellaisia nuoria, joiden kotikunnassa ei seurantajakson alussa ollut Ohjaamo. Tutkimuksemme täydentää aiempaa Ohjaamojen vaikuttavuutta koskevaa tutkimusta (Valtakari ym. 2020): hyödynnämme URA-tietojen ohella Tilastokeskuksen rekisteritietoja – jolloin käytössä on suurempi määrä relevantteja

kontrollimuuttujia – ja lisäksi käytämme muitakin selitettäviä muuttujia kuin vain työllistymistä: palkkatuettuun työhön sijoittamista, opiskelua ja toimeentulotuen saantia.

Tutkimusaineisto

Käytimme tutkimusaineistona Tilastokeskuksen rekistereistä koottua pitkittäisaineistoa henkilöistä, jotka olivat 16–29-vuotiaita ja vähintään 90 vuorokautta työnhakijana seurannan alkamisvuonna 2016. Tunnistimme Ohjaamoiden asiakkaat rekisteriaineistosta TE-hallinnon URA-järjestelmään merkityn Ohjaamoasiakkuuden alkupäivän perusteella. Merkinnät ovat tehneet Ohjaamossa työskentelevät TE-asiiantuntijat. Järjestelmään kirjattujen asiakkaiden henkilötunnukset pseudonymisoitiin ja yksilöitiin Tilastokeskuksen rekistereistä.

Aineisto ei sisällä tietoa asiakkuuden kestosta, ja asiakkuus on voinut alkaa minä ajankohtana tahansa vuoden 2016 aikana. Tutkimus ei kata kaikkia Suomen Ohjaamoja, koska niistä kaikissa ei merkitä asiakkaita URA-järjestelmään. Eettisestä syystä emme raportoi, missä Ohjaamoissa aineiston nuoret ovat asioineet. Vertailuaineiston kokoamiskriteerien mukaisen aineiston muokkauksen jälkeen tutkimusaineisto kattoi yhteensä 14 141 nuorta, joista 224 oli Ohjaamoiden asiakkaita ja 13 917 kuului vertailuryhmään.

Selitettävänä muuttujana käyttämäämme opiskelua ja työssäoloa mittasimme kumpaakin kaksiluokkaisella muuttujalla, joka indikoi, oliko henkilö opiskelija tai työssä vuoden viimeisellä viikolla vuosina 2016–2019. Tiedot on kerätty jokaisen vuoden viimeiseltä viikolta, ja työllisyys on tiedoissa ensisijainen opiskeluun nähden, eli jos henkilöllä on työsuhde, hänet määritellään työssä olevaksi, vaikka hän samaan aikaan opiskelisi (ks. esim. Myrskylä 2011). Analyysissä kukin henkilö voi siten olla mittaajajankohtana joko työssä tai opiskelija, mutta ei molempia yhtä aikaa. Palkkatuettuun työhön sijoittamista mittasimme kaksiluokkaisella muuttujalla: henkilö joko oli ollut tai ei ollut palkkatuettuun työhön sijoitettuna kunkin vuoden aikana. Toimeentulotuen asiakkuutta puolestaan mittasimme sillä, oliko henkilö tai kotitalous saanut vuoden aikana toimeentulotukea. Toimeentulotuen saanti oli voinut tapahtua minä tahansa ajankohtana kunkin seurantavuoden aikana.

Kontrollimuuttujina käyttämämme palkkatuettuun työhön sijoittamisen ja toimeentulotuen saannin muodostimme samalla tavalla kuin selitettävänä muuttujina käyttämämme, mutta mittasimme niitä seurantajaksoa edeltävältä ajalta. Kaikki vastemuuttajat ja kontrollimuuttajat ovat peräisin Tilastokeskuksen rekistereistä; ainoastaan Ohjaamossa asiointia kuvaava indikaattori on URA-järjestelmästä ja työnhaun kestoa kuvaava indikaattori TE-hallinnon rekisteristä. Työnhaun keston tarkastelu on kuitenkin sikäli ongelmallista, että työnhakijat eivät välttämättä ilmoita TE-hallinnolle, mikäli menevät töihin – mikä voi tuoda vertailuun epävarmuutta.

Tutkimuksessa käyttämiämme kontrollimuuttujia olivat sukupuoli, kansalaisuus, vanhempainetuuksien saanti, ikä, koulutus, siviilisäätty sekä aiemmat työssäolo-kuukaudet, työttömyyskuukaudet, NEET-statuksella olo, palkkatuettuun työhön sijoittaminen, työvoimakoulutukseen osallistuminen, vammaisuuksien saanti ja toimeentulotuen asiakkuus. Lisäksi käytimme kontrollimuuttujina peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvoa ja asuinkunnan työttömyysastetta. Käyttämämme kontrollimuuttajat ovat muutoin tyypillisiä työvoimapolitiittisten toimenpiteiden arviointitutkimuksissa (ks. Caliendo ym. 2017), mutta päättötodistusten keskiarvo (ks. Kirjavainen 2021) ja vammaisuuksien saanti (ks. Vauhkonen & Hoikkala 2020b) ovat harvemmin käytettyjä.

Sukupuoli oli vain kaksiluokkainen muuttuja, samoin kansalaisuus (Suomen kansalainen tai ei Suomen kansalainen). Koulutusta mittasimme seurannan alkamisvuoden 2016 lopun tilanteessa kolmiportaisella asteikolla: ei perusasteen jälkeistä koulutusta, toisen asteen tutkinto ja korkeampi koulutus. Vanhempainetuuksien saantia mittasimme seurannan alkamisvuoden ajalta kaksiluokkaisella muuttujalla: henkilö joko oli tai ei ollut saanut vanhempainetuuksia vuoden aikana.

Ikää ja siviilisäättyä mittasimme seurannan alkamisvuotta edeltävän vuoden (2015) lopun tilanteessa. Seurannan alkamisvuoden lopussa tutkimushenkilöt olivat siis vuoden vanhempia. Työssäolo- ja työttömyyskuukausien määrää, palkkatuettuun työhön sijoitettuna oloa, työvoimakoulutukseen osallistumista ja vammaistuen saantia mittasimme vuoden 2015 ajalta. Iältään jaoinme henkilöt kolmeen ryhmään: 16–19-vuotiaat, 20–24-vuotiaat ja 25–29-vuotiaat. Siviilisäättyluokkia oli neljä: naimaton, naimisissa tai rekisteröidyssä parisuhteessa, eronnut ja leski. Työssäolokuukaudet ja työttömyyskuukaudet ilmaisevat, kuinka monta kuukautta nuori oli vuoden aikana ollut työssä tai työttömänä. Palkkatuettuun työhön sijoitettuna oloa ja työvoimakoulutukseen osallistumista kuvaavat kaksiluokkaiset muuttajat:

oliko nuori osallistunut näihin työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin vuoden aikana vai ei. Vammaistuen saanti niin ikään on kaksiluokkainen muuttuja: oliko nuori saanut vuoden aikana vammaistukea vai ei.

Toimeentulotuen asiakkuutta ja NEET-statuksella oloa mittasimme kolmelta seurannan alkamisvuotta edeltävältä vuodelta eli vuosilta 2013–2015. Kontrollimuuttujana käyttämäämme toimeentulotuen asiakkuutta mittasimme samalla tavalla kuin vasteena käyttämäämme. NEET-statuksella oloa kuvaava kaksiluokkainen muuttuja ilmaisee, oliko henkilö ollut työn ja koulutuksen ulkopuolella kunkin tarkastellun vuoden lopulla. Työn ja koulutuksen ulkopuolella oleviksi luokitellaan työttömät, eläkeläiset ja muusta syystä työvoiman ulkopuolella olevat. Mittari ei sen tarkemmin erittele työn ja koulutuksen ulkopuolella olemisen syitä, joita voi olla monia (esim. Vauhkonen 2022, 5–6).

Peruskoulun päättötodistuksen kaikkien aineiden keskiarvon sijasta käytimme kontrollimuuttujana lukuaineiden keskiarvoa, koska kaikkien aineiden keskiarvossa oli jostain syystä puuttuvia tietoja. Aiempi koulumenestys on merkityksellinen kontrollimuuttuja, koska Ohjaamotoiminnalla pyritään myös edistämään koulutukseen pääsyä. Alueellisia eroja kuvaavana indikaattorina käytimme kunnan työttömyysastetta, mikä korreloi vahvasti vakanssiasteen – eli avoimien työpaikkojen – kanssa. Asuinkunnan työttömyysastetta mittasimme seurannan alkamisvuodelta eli vuodelta 2016.

Tutkimusstrategia ja analyysimenetelmät

Palveluiden vaikuttavuuden ja vaikutusten arvioinnilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti kausaalisia suhteita eli syy-seuraussuhteita (Huntington-Klein, 2021). Tutkimuksellisesti ihanteellista olisi, jos työttömille suunnattujen palveluiden vaikuttavuutta tutkittaisiin satunnaistetuilla koeasetelmilla, joissa työttömät satunnaistettaisiin palveluihin osallistuviin ja osallistumattomiin (Rinne & Blomgren 2021). Kontrolloidun koeasetelman järjestäminen palvelujen vaikutuksia arvioitaessa ei kuitenkaan yleensä ole mahdollista, eikä se ollut mahdollista tässäkään tutkimuksessa.

Tilanteissa, joissa koeasetelmaa ei voida toteuttaa, voidaan asetelmallisesti jäljitellä joitain koeasetelman ominaisuuksia. Tutkimusmenetelmänä voidaan käyttää ei-parametrisia kaltaistamismenetelmiä (Austin 2011) tai lineaarista regressiota

(Wooldridge 2002) – olennaisinta on pyrkiä kontrolloimaan myös havaitsemattomista tekijöistä johtuvaa valikoitumista (ks. Larzelere ym., 2004). Tässä tutkimuksessa käytimme lineaarisessa regressiossa dikotomisista vasteista, jolloin mallia kutsutaan lineaariseksi todennäköisyysmalliksi (Linear probability model, LPM) (ks. Wooldridge 2002).

Dikotomisten vasteiden tapauksessa käytetään usein logit- tai probit-malleja, mutta LPM:n antamat kertoimet ovat helpommin tulkittavissa (ks. Mood 2010). Lisäksi LPM sopii hyvin vaikutusten arviointiin, kun verrataan vain interventio- ja kontrolliryhmää keskenään kunkin vasteen osalta, eli selittävä muuttuja ei ole jatkuva (Deke 2014). Tällöin mallinnetaan diskreettejä todennäköisyyksiä, jotka liittyvät selittävän muuttujan kahteen luokkaan, ja mallinnus voidaan toteuttaa LPM:llä yhtä hyvin kuin logistisella regressiolla (ks. von Hippel 2017). Teimme mallit myös samaa malliperhettä edustavalla logistisella regressiolla (ks. Erola & Räsänen 2007) sekä kaltaistaen ja saimme vastaavanlaiset tulokset kuin LPM:llä.

Vertailimme Ohjaamoasiakkaiden työssäoloa, opiskelua, palkkatuettuun työhön sijoittamista sekä toimeentulotuen asiakkuutta tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olevien eli vertailuryhmän nuorten tilanteisiin 0–3 vuotta Ohjaamoasiakkuuden alkamisen jälkeen. Tästä ajanjaksosta käytämme termiä seuranta-aika. Seurannan alkamisvuosi (vuosi 0) tarkoittaa vuotta 2016, jonka aikana kaikki aineiston henkilöt olivat olleet vähintään 90 vuorokautta työnhakijoina ja jonka aikana Ohjaamoasiakkuudet alkoivat. Vuosi 1 tarkoittaa vuotta seurannan alkamisvuoden jälkeen. Koska Ohjaamoasiakkuus on voinut alkaa minä ajankohtana tahansa vuoden 2016 aikana, syntyy mittaukseen epätarkkuutta sen suhteen, kuinka kauan aikaa on kulunut asiakkuuden alusta kunkin selitettävän vasteen mittausajankohtaan. Jos nuori on aloittanut Ohjaamon asiakkaana esimerkiksi vuoden 2016 alussa, seurantavuoden 1 lopussa mitattu työssäolo kuvaa hänen kohdallaan tilannetta noin 2 vuotta asiakkuuden alkamisen jälkeen.

Otimme analyysiin vain vähintään 90 vuorokautta työnhakijoina vuoden 2016 aikana olleita nuoria ryhmien välisten erojen kaventamiseksi. Valtakarim ja tutkimusryhmän (2020) tutkimuksessa havaittiin, että Ohjaamoajakso – jonka aikana työllistyminen on epätodennäköistä – voi kestää useamman kuukauden, kun taas tavanomaisessa TE-palveluprosessissa on useammin nuoria, joiden työnhaku jää lyhyeksi, koska esimerkiksi työ- tai opiskelupaikka on jo tiedossa tai varusmiespalvelus alkamassa. Lisäksi vakioimme analyysissä useita sosioekonomisia ja muita

edellä kuvattuja tekijöitä, jotka voivat olla yhteydessä sekä Ohjaamon asiakkaaksi valikoitumiseen että erityisesti selitettäviin vasteisiin.

Ohjaamoon päättymiseen sekä työllistymiseen, opiskelun aloittamiseen ja muihin vasteina käytettyihin tekijöihin voivat vaikuttaa sellaisetkin tekijät, joita ei voida tutkimusaineistosta suoraan havaita. Sekä Ohjaamossa asiointiin että toiminnan arvioituihin tuloksiin voivat vaikuttaa esimerkiksi nuorten motivaatio ja asenteet. Ohjaamoon tuloon voi liittyä erilainen motivaatio kuin tavanomaiseen TE-palveluprosessiin osallistumiseen, tai ryhmien välillä voi olla jokin muu systemaattinen havaitsematon ero (ks. Gupta 2011; ks. myös Kaakinen ym. 2022). Näiden mahdollisten havaitsemattomien tekijöiden vaikutusta pyrimme kontrolloimaan siten, että valitsimme vertailuryhmän nuoret kaikista kunnista, joissa ei seurannan alkuvuonna ollut Ohjaamoa – jolloin vertailuryhmässä nekin nuoret, jotka olisivat saattaneet mieluummin mennä Ohjaamoon, osallistuivat tavanomaiseen TE-palveluprosessiin. Kuntien väliset erot huomioimme vakioimalla kunnan työttömyysasteen, joka korreloi vahvasti avoimien työpaikkojen kanssa.

Tulokset

Esittelemme aluksi kuvailevat jakaumat Ohjaamoiden asiakkaiden ja vertailuryhmän nuorten välisistä eroista vasteiden osalta, minkä jälkeen siirrymme monimuuttujamallien tuloksiin. Analyysia seuratessa on hyödyllistä muistaa, että seurannan alkamisvuonna (vuosi 0) kaikki aineiston nuoret olivat olleet vähintään 90 vuorokautta työnhakijoina. Lisäksi on hyvä muistaa, että vastemuuttujista opiskelu ja työssä olo mittaavat tilannetta kunkin vuoden lopussa ja palkkatuetuun työhön sijoittaminen sekä toimeentulotuen asiakkuus tilannetta kunkin vuoden aikana.

Taulukko 1. Ohjaamoasiakkaiden ja vertailuryhmän nuorten opiskelu, palkkatuettuun työhön sijoittaminen, työssäolo ja kotitalouden toimeentulotuen asiakkuus seurantajaksolla (%)

		Vuosi 0	Vuosi 1	Vuosi 2	Vuosi 3
Opiskelija	Ohjaamoiden asiakkaat	13,4	21	24,1	18,3
	Vertailuryhmä	9,7	12,1	11,9	11,4
Sijoitettu palkkatuettuun työhön	Ohjaamoiden asiakkaat	31,3	29	12,1	19,3
	Vertailuryhmä	7	6,5	5,5	4,4
Työssä	Ohjaamoiden asiakkaat	32,6	34,8	42,9	50,4
	Vertailuryhmä	43,5	54	60,1	62
Toimeentulotuen asiakkuus	Ohjaamoiden asiakkaat	30,4	29,5	24,2	18,3
	Vertailuryhmä	22,8	23,9	21,7	19,6

Taulukosta 1 nähdään, että Ohjaamoiden asiakkaina olleet nuoret opiskelivat seuranta-aikana selvästi useammin kuin vertailuryhmän nuoret. Kun vertailuryhmän nuorista reilut 10 prosenttia opiskeli seuranta-aikana, Ohjaamoiden asiakkaina yli 20 prosenttia opiskeli seurantavuoden 1 lopulla, ja liki neljännes seurantavuoden 2 lopulla. Tämän jälkeen Ohjaamossa asiakkaina olleiden nuorten opiskelu väheni, mikä voi johtua siitä, että he valmistuivat oppilaitoksesta.

Pidemmän aikavälin työllisyyskehitys oli saman suuntaista molemmissa ryhmissä. Palkkatuettuun työhön sijoittaminen oli seuranta-aikana selvästi yleisempää Ohjaamoiden asiakkaina olleilla nuorilla varsinkin seurannan alkupuolella. Työssäolo lisääntyi molemmissa ryhmissä seuranta-aikana. Heti seurannan alkamisvuoden lopulla vertailuryhmän nuorten työllisyys oli suurempaa kuin Ohjaamoiden asiakkaina olleilla nuorilla, ja ero säilyi suunnilleen samansuuruisena seuranta-ajan loppuun saakka. Tämä viittaa siihen, että vertailuryhmän nuorissa oli enemmän taustaominaisuuksiltaan nopeammin työllistyviä. Toimeentulotuen asiakkuus oli Ohjaamojen asiakkailta verrokkiryhmän nuoria selvästi yleisempää seurannan alussa, mutta seurantavuoden 2 aikana erot toimeentulotuen asiakkuudessa ryhmien välillä kapenivat selvästi, ja seurantavuoden 3 aikana toimeentulotuen saanti oli Ohjaamoiden asiakkaina olleilla nuorilla hieman verrokkiryhmän nuoria vähäisempää.

Taulukoissa 2 ja 3 on esitetty monimuuttujamallien tulokset: Ohjaamoiden asiakkaina olleiden nuorten opiskelun ja palkkatuettuun työhön sijoittamisen, työssäolon ja toimeentulotuen asiakkuuden todennäköisyydet 0–3 vuotta seurannan alka-

misvuoden jälkeen suhteessa vertailuryhmän nuoriin. Taulukossa 2 on esitetty mallit, joissa ei käytetty mitään kontrollimuuttujia (tyhjät mallit) ja taulukossa 3 kaikki kontrollimuuttujat vakioituina.

Taulukko 2. Ohjaamoasiakkuuden ja kaksiluokkaisten selitettävien muuttujien, opiskelun, palkkatuettuun työhön sijoitusten, työssä olon ja kotitalouden toimeentulotuen asiakkuuden (0–3 vuotta Ohjaamoasiakkuuden alkamisvuoden jälkeen) väliset estimaatit ilman kontrollimuuttujia. Sulkeissa kertoimen keskivirhe.

	Vuosi 0	Vuosi 1	Vuosi 2	Vuosi 3
Opiskelija	0,04* (0,02)	0,09** (0,02)	0,12*** (0,02)	0,07*** (0,02)
Sijoitettu palkkatuettuun työhön	0,24*** (0,02)	0,23*** (0,02)	0,07*** (0,02)	0,06*** (0,01)
Työssä	-0,13*** (0,03)	-0,19*** (0,03)	-0,17*** (0,03)	-0,12*** (0,03)
Toimeentulotuen asiakkuus	0,08** (0,03)	0,06 (0,03)	0,03 (0,03)	-0,01 (0,03)
N	14 141	14 141	14 141	14 141

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Taulukossa 2 esitetyt todennäköisyydet tuottavat pääosin saman tulkinnan kuin taulukko 1, mutta tulokset ilmaisevat myös erojen tilastollisen merkitsevyyden Ohjaamoiden asiakkaiden ja vertailuryhmän nuorten välillä kunkin vasteen osalta. Erot Ohjaamoasiakkaiden ja vertailuryhmän nuorten välillä ovat kaikkien neljän vasteen osalta selvästi pienempiä taulukossa 3 esitetyissä vakioiduissa malleissa. Tämä tarkoittaa sitä, että ryhmien väliset erot taustaominaisuuksissa selittivät Ohjaamoiden asiakkaiden pienempää työllistymisen todennäköisyyttä ja hieman myös suurempaa palkkatuettuun työhön sijoittamisen ja opiskelun todennäköisyyttä.

Taulukosta 3 nähdään, että kun nuorten taustatekijät ja kunnan työttömyysaste oli vakioitu, seurannan alkamisvuoden lopussa Ohjaamoiden asiakkaiden ja vertailuryhmän nuorten välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa opiskelun todennäköisyydessä. Seuraavan vuoden (vuosi 1) lopulla opiskelun todennäköisyys oli Ohjaamoiden asiakkailta 6 prosenttiyksikköä suurempi ja sitä seuraavan vuoden (vuosi 2) lopulla 8 prosenttiyksikköä suurempi kuin vertailuryhmän nuorilla. Vii-

meisen seurantavuoden (vuosi 3) lopulla Ohjaamoiden asiakkaina olleiden nuorten ja vertailuryhmän nuorten välillä ei ollut enää tilastollisesti merkitsevää eroa opiskelun todennäköisyydessä. Taulukon 1 jakaumien perusteella voidaan todeta, että opiskelua koskevien erojen häviäminen johtui Ohjaamoiden asiakkaina olleiden nuorten opiskelun vähenemisestä tässä vaiheessa eikä vertailuryhmän nuorten opiskelun lisääntymisestä.

Kun nuorten taustatekijät ja kunnan työttömyysaste oli vakioitu, seurannan alkamisvuoden jälkeisen vuoden (vuosi 1) aikana Ohjaamoiden asiakkaila oli vertailuryhmän nuoriin nähden 19 prosenttiyksikköä suurempi palkkatuettuun työhön sijoittamisen todennäköisyys. Seuraavan kahden vuoden aikana vastaavat erot todennäköisyyksissä olivat 8 ja 4 prosenttiyksikköä. Havaitut taustamuuttajat eivät siten selittäneet Ohjaamoasiakkaiden suurempaa palkkatuettuun työhön sijoittamisen todennäköisyyttä.

Kun nuorten taustatekijät ja kunnan työttömyysaste oli vakioitu, seurannan alkamisvuoden (vuosi 0) lopulla Ohjaamoiden asiakkaiden ja vertailuryhmän nuorten välillä ei ollut eroa työssäolon todennäköisyydessä. Taulukoissa 1 ja 2 nähty tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olleiden vertailuryhmän nuorten nopeampi työllistyminen selittyi siten ryhmien välisillä eroilla taustaominaisuuksissa. Vuoden 1 lopulla Ohjaamoiden asiakkaila oli silti 8 prosenttiyksikköä ja vuoden 2 lopulla 7 prosenttiyksikköä pienempi työssäolon todennäköisyys, jota erot havaituissa taustatekijöissä eivät selittäneet. Seuranta-ajan viimeisen vuoden lopulla (vuosi 3) ryhmien välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa työssäolon todennäköisyydessä.

Taulukosta 2 nähtiin, että seurannan alkamisvuoden aikana Ohjaamoiden asiakkaila oli vertailuryhmän nuoria suurempi todennäköisyys olla toimeentulotuen asiakas. Taulukosta 3 nähdään, että kun taustatekijät (ja kunnan työttömyysaste) vakioitiin, ryhmien välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa toimeentulotuen asiakkuuden todennäköisyydessä. Lähtötilanteessa Ohjaamoiden asiakkaina olleilla nuorilla toimeentulotuen saanti oli yleisempää, mikä liittyi heidän vertailuryhmän nuoria huono-osaisempaan taustaansa. Seuranta-aikana toimeentulotuen asiakkuuden todennäköisyys pieneni jatkuvasti – joskin hienokseltaan – vertailuryhmän nuoriin nähden, ja viimeisenä seurantavuonna Ohjaamoiden asiakkaina olleilla nuorilla oli tilastollisesti merkitsevästi 5 prosenttiyksikköä pienempi toimeentulotuen asiakkuuden todennäköisyys.

Taulukko 3. Ohjaamoasiakkuuden ja kaksiluokkaisten selitettävien muuttujien, opiskelun, palkkatuettuun työhön sijoitusten, työssä olon ja kotitalouden toimeentulotuen asiakkuuden (0–3 vuotta Ohjaamoasiakkuuden alkamisvuoden jälkeen) väliset estimaatit kontrollimuuttujat vakioituina. Sulkeissa kertoimen keskivirhe.

	Vuosi 0	Vuosi 1	Vuosi 2	Vuosi 3
Opiskelija	0,02 (0,02)	0,05* (0,02)	0,08*** (0,02)	0,03 (0,02)
Sijoitettu palkkatuettuun työhön	0,21*** (0,02)	0,19*** (0,02)	0,04 (0,02)	0,04* (0,01)
Työssä	-0,01 (0,03)	-0,08* (0,03)	-0,07* (0,03)	-0,02 (0,03)
Toimeentulotulotuen asiakkuus	0,01 (0,02)	-0,01 (0,03)	-0,02 (0,02)	-0,05* (0,02)
N	14 141	14 141	14 141	14 141

Vakioitu: sukupuoli, kansalaisuus, vanhempainetuuksien saanti 2016, ikä, siviilisääty, koulutus 2016, työssäolo-kuukaudet 2015, työttömyyskuukaudet 2015, palkkatuettuun työhön sijoittaminen 2015, työvoimakoulutukseen osallistuminen 2015, vammaiseturuksien saanti 2015 ja toimeentulotuen asiakkuus 2013–2015 (muissa malleissa paitsi viimeisessä), NEET-status 2013–2015, peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo ja asuinkunnan työttömyysaste 2016.

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Yhteenvedo ja johtopäätökset

Ohjaamoissa asiakkaina olleet nuoret opiskelivat ja olivat työhön sijoitettuina tutkimuksen seuranta-aikana todennäköisemmin kuin tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olleet nuoret. Seuranta-ajan lopulla ryhmien välillä ei kuitenkaan enää ollut eroa opiskelun todennäköisyydessä. Ainakin peruskoulun jälkeistä tutkintoa vaille olevilla nuorilla siirtymää koulutukseen voidaan pitää työllistymistä tärkeämpänä, koska koulutus suojaa myöhemmältä työttömyydeltä ja lisää myös työskentelymahdollisuuksia erilaisissa ja muuttuvissa ammateissa (ks. Busk ym. 2020).

Tavanomaisessa TE-palveluprosessissa olleet vertailuryhmän nuoret työllistyivät nopeammin kuin Ohjaamoissa asiakkaina olleet nuoret. Seurannan lopulla ryhmien välillä ei kuitenkaan ollut tilastollisesti merkitsevää eroa työllisyydessä. Se, että Ohjaamoiden asiakkaina olleet nuoret sijoitettiin palkkatuettuun työhön toden-

näköisemmin, samalla kun heidän työllisyytensä asiakkuutta seuranneiden kahden vuoden aikana oli epätodennäköisempää, voi johtua Ohjaamoiden välillisestä toimintalogiikasta nuorten työelämään ohjaamisessa. Rekisteritiedot eivät sisällä kattavaa tietoa erilaisista dynaamisista tekijöistä henkilöiden elämäntilanteissa, joten ei voida esittää, että kyse olisi lukkiutumisvaikutuksesta (ks. Ham & Lalonde 1996), jolloin palkkatuettuun työhön sijoittaminen olisi joiltain osin pois avoimille työmarkkinoille työllistymisestä. Seuranta-aika saattaa myös olla liian lyhyt sen arvioimiseen, mihin palvelupolku johtaa. Jos nuori on ohjattu palkkatuettuun työhön, hänellä ei välttämättä vielä ole kykyä osallistua avoimille työmarkkinoille vaan hän on sosiaalipalvelun tarpeessa eli työllistymistä tavoittelevan polun eri vaiheessa kuin suoraan työhön siirtyvät, joita oli enemmän tavanomaisessa TE-palveluprosessissa.

Ohjaamoissa asiakkaina olleilla nuorilla oli pienempi todennäköisyys jäädä toimeentulotuen asiakkaaksi. Tulos voi viitata siihen, että tavanomaisessa TE-palveluprosessissa nuoret voivat pudota ja jäädä toimeentulotuen varaan todennäköisemmin kuin Ohjaamossa, jossa on tarvittaessa tarjolla moniammatillista tukea. Tämä koskee todennäköisesti enemmän heikoimmassa asemassa olevia nuoria. Ohjaamon monialainen palvelu voi siten onnistua paremmin syrjäytyvien nuorten osallistamisessa. Samalla on kuitenkin huomioitava, että toimeentulotuki on kotitalouskohtainen tuki, joten siihen voivat vaikuttaa myös puolison tulot.

Keskeinen Ohjaamotoimintaa suuntaava ajatus on se, ettei palvelua kohdenneta vain syrjäytyville nuorille vaan se tulee suunnata kaikille nuorille. Vaikuttavuuden näkökulmasta yhdeksi tämän toimintatavan eduksi on arvioitu se, että Ohjaamossa asiointi ei ole asiakasta leimaavaa, mikä puolestaan voi edesauttaa ja ylläpitää toiminnan matalaa kynnystä. Näin Ohjaamon palvelut tavoittavat enemmän apua ja tukea tarvitsevia nuoria. Samalla tulisi kuitenkin pyrkiä siihen, että Ohjaamot tavoittaisivat mahdollisimman paljon myös syrjäytyviä nuoria. Heille Ohjaamosta saatava apu on ratkaisevampaa kuin paremmassa asemassa oleville nuorille.

Siirtämällä TE-palvelut kuntiin pyritään osaltaan tuottamaan asiakkaille yksilöllisesti räätälöityjä palveluita. Ohjaamot ovat pitkään toteuttaneet työllisyyden kuntakokeilussa valmisteltavaa monialaisuutta (Lehto ym. 2021). Tämän tutkimuksen tulosten mukaan erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevat työnhakijat hyötyisivät nykyistä monialaisemmista työllisyyspalveluista. Tämä luo myös positiivisia odotuksia TE-toimistojen ja Kelan yhteisille moniammatillisille yhteispalveluille (TYP).

Jatkotutkimuksissa tulisi tarkastella tarkemmin, millaisia eroja ohjauksen välillä on Ohjaamoissa ja tavanomaisessa TE-palveluprosessissa. Lisäksi työllistymistä tulisi mitata tarkemmilla mittareilla, jotka huomioivat työssäolon laadun yksityiskohtaisemmin. Vasteena voisi käyttää esimerkiksi työssäolokuukausia kuvaavaa muuttujaa, joko moni- tai kaksiluokkaisena.

Otimme tutkimuksessamme analyysiin mukaan vain vähintään 90 vuorokautta työttöminä olleita nuoria. Tämä oli tärkeää ryhmien välisten havaitsemattomien erojen vuoksi mutta johtaa samalla siihen, että tulokset ovat parhaiten sovellettavissa tämän kriteerin täyttäviin nuoriin, joilla on suurempi tarve tukeen työllistymisessä. Vastaisuudessa olisi hyvä tavoittaa erilaisia Ohjaamossa asioineita asiakasryhmiä ja saada tutkimusasetelmia, jotka mahdollistavat vahvat kausaalipäätelmät. Toistaiseksi vaikuttavuuden arvioinnin haasteena on kuitenkin se, että henkilötietoja kerätään Ohjaamoissa vain TE-asiantuntijoiden asiakkailta eikä niiltä nuorilta, jotka asioivat Ohjaamossa muista syistä kuin työnhaun takia. Ohjaamoiden välisiä erojakin olisi hyvä tutkia.

Ohjaamoiden moninaisuuden vuoksi on peräänkuulutettu sitä, että Ohjaamoiden vaikuttavuutta tulisi arvioida myös hyvinvointia kuvaavilla mittareilla (ks. Lehto ym. 2021), kuten asiakkaiden subjektiivisesti kokeman hyvinvoinnin muutoksella. Vaikutusten arviointi suoraan hyvinvointia kuvaavilla mittareilla on tärkeää, mutta on huomattava, että opiskelun aloittaminen ja työllistyminen ovat joka tapauksessa tärkeitä pitkäkestoisia hyvinvointivaikutuksia NEET-nuorille. Kestäviin hyvinvointivaikutuksiin liittyy elämäntilanteiden muuttuminen hyvinvointia tukeviksi. Jos taas nuoret palveluun osallistumisesta huolimatta jäävät koulutuksen ja työn ulkopuolelle, kestävien hyvinvointivaikutusten syntyminen on epävarmaa. Myös elämänhallinnan ja valmiuksien parantamisen olisi toivottavaa näkyä NEET-nuorilla myös työhön tai koulutukseen siirtymisenä (ks. Vauhkonen & Hoikkala 2020b).

Kirjoittajat

Teemu Vauhkonen

VTM, erikoistutkija, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
sähköposti: teemu.vauhkonen@thl.fi
twitter: @vauhkonen_teemu

Antti Latvala

FT, apulaisprofessori, Helsingin yliopisto
sähköposti: antti.latvala@helsinki.fi
twitter: @AnttiLatvala

Kirjallisuus

- Aaltonen, S., Berg, P. & Ikäheimo, S.** (2015) Nuoret luukulla: Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Aho, S., Tuomala, J., Hämäläinen, K. & Mäkiäho, A.** (2018) Työvoimapalvelujen kohdistuminen ja niihin osallistuvien työllistyminen. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 19/2018. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.
- Anvik, C. & Wahldahl, R. H.** (2018) Sustainable collaboration to support vulnerable youth: Mental health support teams in upper secondary school. *Social Inclusion* 6 (3), 282–288. <https://doi.org/10.17645/si.v6i3.1525>
- Asplund, R., Kauhanen, A., Päällysaho, M. & Vanhala, P.** (2018) Palkkatuen vaikuttavuus – palkkatukijärjestelmän ja sen uudistuksien arviointi. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 75/2018. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.
- Austin, P. C.** (2011) An introduction to propensity score methods for reducing the effects of confounding in observational studies. *Multivariate Behavioral Research* 46 (3), 399–424. <https://doi.org/10.1080/00273171.2011.568786>
- Busk, H., Holappa, V., Hyartt, M., Laamanen, J.-P. & Vainiomäki, J.** (2020) Työvoiman ammatillisen liikkuvuuden osatekijät ja ohjauseinot. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:10. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.
- Bäckman, O. & Nilsson, A.** (2016) Long-term consequences of being not in employment, education or training as a young adult: Stability and change in three Swedish birth cohorts. *European Societies* 18 (2), 136–157. <https://doi.org/10.1080/14616696.2016.1153699>.
- Caliendo, M., Mahlstedt, R. & Mitnik, O. A.** (2017) Unobservable, but unimportant? The relevance of usually unobserved variables for the evaluation of labor market policies. *Labour Economics* 46 (3), 14–25. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2017.02.001>
- Deke, J.** (2014) Using the Linear Probability Model to estimate impacts on binary outcomes in randomized controlled trials. *Mathematica Policy Research Reports*, Mathematica Policy Research. <https://EconPapers.repec.org/RePEc:mpr:mprres:62a1477e274d429faf7e0c71ba1204b2> (luettu 4.6.2023)

- Erola, J., Kallio, J. & Vauhkonen, T. (2017) Ylisukupolvinen kasautuva huono-osaisuus Turussa ja muissa Suomen suurissa kaupungeissa. Turun kaupunki-tutkimusohjelma. Tutkimuskatsauksia 2/2017. Turun kaupunki.
- Erola, J. & Räsänen, P. (2007) Suomalaisen sosiaalitieteen menetelmätrendit 1990- ja 2000-luvuilla. *Janus* 15 (4), 297–315.
- Gupta, S. K. (2011). Intention-to-treat concept: A review. *Perspectives in Clinical Research* 2 (3), 109–112. <https://doi.org/10.4103%2F2229-3485.83221>
- Ham, J. C. & Lalonde, R. J. (1996) The effect of sample selection and initial conditions in duration models: Evidence from experimental data on training. *Econometrica* 64 (1), 175–205.
- Hannikainen-Ingman, K., Kuivalainen, S. & Sallila, S. (2013) Toimeentulotuen asiakkaiden elinolot ja hyvinvointi. Teoksessa S. Kuivalainen (toim.) Toimeentulotuki 2010-luvulla: Tutkimus toimeentulotuen asiakkuudesta ja myöntämiskäytännöistä. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus, 81–112.
- Haug, E. H., Hooley, T., Kettunen, J. & Thomsen, R. (2020) Setting Nordic career guidance in context. Teoksessa E. H. Haug, T. Hooley, J. Kettunen & R. Thomsen (toim.) Career and career guidance in the Nordic countries. Leiden: Brill Sense, 1–20. https://doi.org/10.1163/9789004428096_001
- Hiilamo, H., Määttä, A., Koskenvuo, K., Pyykkönen, J., Räsänen, T., Aaltonen, S. (2017) Nuorten osallisuuden edistäminen. Selvitysmiehen raportti.
- Huntington-Klein, N. (2021) The effect: An introduction to research design and causality. Boca Raton: CRC Press.
- Hämäläinen, K., Hämäläinen, U. & Tuomala, J. (2014) The labour market impacts of a youth guarantee: Lessons for Europe? Government Institute for Economic Research. VATT Working Papers 60. Helsinki.
- Kaakinen, M., Vauhkonen, T., Tanskanen, M & Hoikkala T. (2022) Ankkuri-toiminnan vaikuttavuus. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2022:40. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.
- Kautto, T., Korpilauri, T., Meriluoto, S., Määttä, M., Pantsar, O., Rötkö, V., Savonmäki, P., Sundqvist, S. & Vauhkonen, T. (2021) Ohjaamoja tukemassa ja verkko-ohjausta kehittämässä. KOHTAAMO-HANKE 2014–2021. Keski-Suomen ELY-keskus. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-934-2>
- Kela (2022) Toimeentulotuki. <https://www.kela.fi/toimeentulotuki> (luettu 4.6.2023)

- Kettunen, J. & Felt, T.** (2020) One-stop guidance service centres in Finland. Teoksessa E. H. Haug, T. Hooley, J. Kettunen & R. Thomsen (toim.), *Career and career guidance in the Nordic countries*. Leiden: Brill Sense, 293–306. https://doi.org/10.1163/9789004428096_020
- Kirjavainen, T.** (2021) Nuorten työpajatoiminnan vaikutus opintoihin ja työllisyyteen. *Yhteiskuntapolitiikka* 86 (5–6), 533–547. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021112456886>
- Kluve, J., Puerto, S., Robalino, D. A., Romero, J. M., Rother, F., Stöterau, J., Weidenkaff, F. & Witte, M.** (2016) Do youth employment programs improve labor market outcomes? A systematic review. IZA Discussion Paper No. 10263. Bonn: IZA.
- Lahusen, C., Schulz, N. & Graziano, P. R.** (2013) Promoting social Europe? The development of European youth unemployment policies. *International Journal of Social Welfare* 22 (3), 300–309. <https://doi.org/10.1111/ijsw.12011>
- Larzelere, R. E., Kuhn, B. R. & Johnson, B.** (2004) The intervention selection bias: An underrecognized confound in intervention research. *Psychological Bulletin* 130 (2), 289–303. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.130.2.289>
- Lehto, J., Savolainen, J. & Ylikännö, M.** (2021) Ohjaamoiden monialaisuus on sekä vahvuus että haaste. *Työvoimapolitiittinen aikakauskirja* 2/2021, 70–74.
- McDaid, D., Park, A-La, & Wahlbeck, K.** (2019) The economic case for the prevention of mental illness. *Annual Review of Public Health* 40, 373–389. <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-040617-013629>
- Mood, C.** (2010) Logistic regression: Why we cannot do what we think we can do, and what we can do about it. *European Sociological Review* 26 (1), 67–82. <https://doi.org/10.1093/esr/jcp006>
- Myrskylä, P.** (2011) Nuoret työmarkkinoiden ja opiskelun ulkopuolella. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 12/2011. http://www.tem.fi/files/29457/TEM_12_2011_netti.pdf (luettu 4.6.2023)
- Määttä, M.** (toim.) (2017) *Uutta auringon alla? Ohjaamot 2014–2017*. Kohtaamo-hanke (ESR), Keski-Suomen ELY-keskus. <https://core.ac.uk/download/pdf/162295932.pdf> (luettu 4.6.2023)
- Määttä, M. & Virta, J.** (2020) Ohjaamojen monialainen organisoituminen ja tavoitteiden saavuttaminen sidosryhmien näkökulmasta. Teoksessa M. Määttä & A.-M. Souto (toim.) *Tutkittu ja tulkittu Ohjaamo: Nuorten ohjaus ja palvelut*

- integraatiopyörteessä. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto, verkkojulkaisuja 154, 234–258. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/tutkittu_ja_tulkittu_ohjaamo_we (luettu 4.6.2023)
- OECD (2019) Getting skills right: Future-ready adult learning systems. Organisation for Economic Co-operation and Development. Pariisi: OECD Publishing.
- Raittila, S., Korpela, T., Ylikännö, M., Laatu, M., Heinonen, H.-M., Jauhiainen, S. & Helne, T. (2018) Nuoret ja perustoimeentulotuen saanti: Rekisteriselvitys. Kela, Työpapereita 138. Helsinki.
- Rinne, H. & Blomgren, J. (2021) Työttömien palveluiden käyttö ja niiden yhteys työllistymiseen. Työpoliittinen aikakauskirja 4/2021, 34–45.
- Sampson Jr., J. P. & Reardon, R. C. (1998) Maximizing staff resources in meeting the needs of job seekers in one-stop centers. *Journal of Employment Counseling* 35 (2), 50–68. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.1998.tb00476.x>
- Savolainen, J., Virnes, E., Hilpinen, M. & Palola, E. (2015) Nuorisotakuu-työryhmän loppuraportti ja suositukset jatkotoimiksi. Työ- ja elinkeino-ministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 19/2015. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-227-970-5>
- Toni, A. & Vuorinen, R. (2020) Lifelong guidance in Finland: Key policies and practices. Teoksessa E. H. Haug, T. Hooley, J. Kettunen & R. Thomsen (toim.) *Career and career guidance in the Nordic countries*. Leiden: Brill Sense, 127–143.
- Tosun, J., Unt, M. & Wadensjö, E. (2017) Youth-oriented active labour market policies: Explaining policy effort in the Nordic and the Baltic states. *Social Policy & Administration* 51 (4), 598–616. <https://doi.org/10.1111/spol.12315>
- Uusikangas, S. & Hiilamo, H. (2020) Nuorten aikuisten aktivointi, sanktiot ja poiskäännyttäminen TE-palveluissa. Teoksessa M. Määttä & A.-M. Souto (toim.) *Tutkittu ja tulkittu Ohjaamo: Nuorten ohjaus ja palvelut integraatiopyörteessä*. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto, verkkojulkaisuja 154, 120–145. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/tutkittu_ja_tulkittu_ohjaamo_we (luettu 4.6.2023)
- Vaalavuo, M., Haula, T. & Bakkum, B. (2020) Nuoret aikuiset, terveys ja toimeentulotuki. Raportti 4. Helsinki: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos.

- Valtakari, M., Arnkil, R., Eskelinen, J., Mayer, M., Nyman, J., Sillanpää, K., Spangar, T., Ålander, T. & Yli-Koski, M. (2020)** Ohjaamot – monialaista yhteistyötä, vaikuttavuutta ja uutta toimintakulttuuria: Monialaisen yhteistyön vaikuttavuus nuorten työllistymistä edistävissä palveluissa. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:13. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.
- Vauhkonen, T. (2022)** Aika näyttää: Tutkimus Ohjaamoiden vaikutuksista. Keski-Suomen ELY-keskus. <https://www.mixedmethods.fi/l/aika-nayttaa-tutkimus-ohjaamoiden-vaikutuksista/> (luettu 4.6.2023)
- Vauhkonen, T. & Hoikkala, T. (2020a)** Syrjäytymisen lasku: Tutkimus syrjäytymisestä, sen kustannuksista ja kohdennetun nuorisotyön vaikuttavuudesta. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 153. Helsinki: Nuorisotutkimusseura ry. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/syrjaytymisen_lasku.pdf (luettu 4.6.2023)
- Vauhkonen, T. & Hoikkala, T. (2020b)** Kohdennetun nuorisotyön vaikuttavuus. Näkökulmia nro 55. Helsinki: Nuorisotutkimusseura. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma55> (luettu 4.6.2023)
- Vauhkonen, T., Kallio, J. & Erola, J. (2017a)** Sosiaalisen huono-osaisuuden ylisukupolvisuus Suomessa. *Yhteiskuntapolitiikka* 82 (5), 501–512. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2017102650308>
- Vauhkonen, T., Kallio, J., Kauppinen, T. & Erola, J. (2017b)** Intergenerational accumulation of social disadvantages in young adulthood. *Research in Social Stratification and Mobility* 48, 42–52. <https://doi.org/10.1016/j.rssm.2017.02.001>
- Vauhkonen, T. & Salasuo, M. (2021)** Helsinkiläisnuorten ylisukupolvinen syrjäytyminen. *Kvartti, Kaupunkitiedon verkkolehti*. <https://www.kvartti.fi/fi/artikkelit/helsinkilaisnuorten-ylisukupolvinen-syrjaytyminen> (luettu 4.6.2023)
- von Hippel, P. (2017)** When can you fit a linear probability model? More often than you think. *Statistical Horizons*. <https://statisticalhorizons.com/when-can-you-fit/> (luettu 4.6.2023)
- Wooldridge, J. (2002)** *Econometric analysis of cross section and panel data*. Cambridge: MIT Press.

Teemu Vauhkonen & Antti Latvala**The effectiveness of One-Stop Guidance Centres**

One-Stop Guidance Centres are service points for young people in Finland that include employment services as well as other kinds of multiprofessional assistance. This study evaluates whether those who have been customers of a One-Stop Guidance Centre differ by subsequent employment, studying, participation in measures to promote employment, and receipt of social assistance from those who have been customers of regular employment services. For our analysis, we use high-quality register data from Finland. According to our results, during the follow-up period those young people who had been customers of a One-Stop Guidance Centre were more likely to study and participate in measures to promote employment than those who had been customers of regular employment services. At the end of the follow-up period, there was no statistically significant difference between these groups in the likelihood of studying. Those who had been customers at a One-Stop Guidance Centre were less likely to be employed early in the follow-up period, but there was no statistically significant difference between these groups in the likelihood of being employed at the end of the follow-up period. In addition, those young people who were customers of the One-Stop Guidance Centre were less likely to be recipients of social assistance at the end of the follow-up period. This suggests that vulnerable young people are at greater risk of depending on social assistance in regular employment services than when using a One-Stop Guidance Centre, where they are offered multiprofessional support.

Key words: One-Stop Guidance Centre, NEET, transitions